

Sygn. akt II AKa 181/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Cezary Wójcik
Sędziowie:	SA Elżbieta Józwiakowska (sprawozdawca) SA Mariusz Młoczkowski
Protokolant	st. sekretarz sądowy Agnieszka Jarzębkowska

przy udziale Leopolda Piętała prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Lublinie

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2014 r.

sprawy **1/ W. W.**

2/ A. G.

3/ M. M.

oskarżonych z art. 280 § 2 kk i innych

z powodu apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 19 marca 2014r. sygn. akt II K 133/13

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, uznając wszystkie apelacje za oczywiście bezzasadne;

II. na poczet orzeczonych kar pozbawienia wolności na podstawie art. 63 § 1 kk zalicza oskarżonym A. G. oraz M. M. okresy tymczasowego aresztowania również od dnia 19 marca 2014r. do dnia 9 września 2014r.:

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokatów: S. W. oraz P. M. – Kancelarie Adwokackie w R. kwoty po 738 zł (siedemset trzydzieści osiem) w tym 23 % podatku VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej wykonanej w postępowaniu odwoławczym odpowiednio wobec oskarżonych: W. W. i M. M.;

IV. zwalnia oskarżonych od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, przy czym ustala, że wydatki ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

W. W., A. G. i M. M. zostali oskarżeni o to, że w dniu 13 lipca 2013r. w miejsc. G. Gm. Z. działając wspólnie i w porozumieniu z A. W. po uprzednim użyciu wobec R. S. przemocy polegającej na biciu pięściami i kopaniu po całym ciele, oraz uderzając go w głowę niebezpiecznym narzędziem w postaci drewnianego kija i przewracając na ziemię oraz po doprowadzeniu go do stanu bezbronności poprzez skrępowanie sznurem rąk i nóg, zabrali w celu przywłaszczenia ciągnik rolniczy U. (...) o wartości 15000 zł., telefon komórkowy N. (...) o nieustalonej wartości, dowód osobisty na nazwisko R. S., dowód rejestracyjny ciągnika rolniczego (...), dowód rejestracyjny pojazdu M. (...) na nazwisko G. S., prawo jazdy na nazwisko R. S., powodując u pokrzywdzonego obrażenia w postaci potłuczenia ogólnego przede wszystkim głowy, tułowia i obu kończyn górnych, krwiaków okularowych obu oczu, podbiegnięć krwawych okolicy łędźwiowej lewej oraz przyśrodkowej ramienia prawego, otarcia naskórka okolicy czołowej prawej i stawu łokciowego lewego, złamania kości nosa naruszających czynności narządów jego ciała na czas powyżej siedmiu dni tj. o przestępstwo z art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 w zb. z art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

a nadto M. M. o to, że:

w okresie od daty bliżej nieustalonej do dnia 10 września 2013r. w miejsc. W. Gm. J. posiadał bez wymaganego zezwolenia 11 sztuk amunicji tj. o przestępstwo z art. 263 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 19 marca 2014r. Sąd Okręgowy w Radomiu orzekł:

1. w granicach zarzucanego w akcie oskarżenia czynu, określonego w pkt I. W. W., A. G. i M. M. uznał za winnych tego, że: w dniu 13 lipca 2013r. w miejsc. G. Gm. Z. działając wspólnie i w porozumieniu z A. W. po uprzednim użyciu wobec R. S. przemocy w ten sposób, że A. G. i M. M. bili go pięściami i kopali po całym ciele, oraz uderzyli go w głowę nieustalonym bliżej narzędziem w postaci drewnianego kija, a także przewrócili na ziemię i w wyniku skrępowania sznurem rąk i nóg doprowadzili go do stanu bezbronności powodując u pokrzywdzonego obrażenia w postaci: otarcia okolicy łokcia lewego, otarcia okolicy czołowej po stronie prawej, wylewu podspojówkowego oka prawego, krwiaków okularowych obu oczu, podbiegnięć krwawych okolicy łędźwiowej lewej oraz przyśrodkowej ramienia prawego, otarcia naskórka okolicy czołowej prawej i stawu łokciowego lewego, złamania kości nosa bez przemieszczenia z niewielką raną grzbietu nosa naruszających czynności narządów jego ciała na czas poniżej siedmiu dni w rozumieniu art. 157 § 2 k.k. i działając w ten sposób narazili R. S. na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 157 § 1 k.k., przy czym A. W. w tym czasie obserwował teren, a W. W. uruchamiał ciągnik rolniczy U. (...) w wyniku czego zabrali w celu przywłaszczenia ciągnik rolniczy U. (...) o wartości 15000 zł., telefon komórkowy N. (...) o wartości 200 zł, dowód osobisty stwierdzający tożsamość R. S., dokumenty w postaci dowodu rejestracyjnego ciągnika rolniczego (...), dowodu rejestracyjnego pojazdu M. (...) na nazwisko G. S., prawa jazdy na nazwisko R. S., które to dokumenty sprawcy usunęli, a następnie ukryli, tj. czynu w stosunku do **A. G. i M. M.** z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 w zb. z art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., a w stosunku do **W. W.** czynu z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie powołanych przepisów oskarżonych skazał, a na podstawie art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył A. G., M. M. karę po 3(trzy) lata i 6(sześć) miesięcy pozbawienia wolności, a W. W. przy zastosowaniu art. 60 § 2 i 6 pkt 3 k.k. karę 1(jednego) roku i 6(sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,
2. M. M. uznał za winnego dokonania zarzucanego w akcie oskarżenia czynu, określonego w pkt II z tą zmianą, że przyjął, iż czyn miał miejsce w okresie 2008 roku daty bliżej nieustalonej do 10 września 2013 roku i za to na podstawie art. 263 § 2 k.k. wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 85 k.k. i 86 § 1 k.k. wymierzone kary pozbawienia wolności połączył i orzekł wobec M. M. karę 3(trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
4. na podstawie art. 63§1 kk na poczet orzeczonych kar pozbawienia wolności zaliczył: oskarżonemu W. W. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 3 września 2013 roku do dnia 19 marca 2013 roku, oskarżonemu A. G. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 4 września 2013 roku do dnia 19

marca 2013 roku oraz oskarżonemu M. M. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 10 września 2013 roku do dnia 19 marca 2013 roku;

5. na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. nakazał zwrócić R. S. dowody rzeczowe określone w Postanowieniu o dowodach rzeczowych z dnia 5 sierpnia 2013 roku k 59 nr 2,4, 7,8 9;

6. na podstawie art. 44 § 2 k.k. w odniesieniu do czynu określonego w pkt 1 wyroku orzekł wobec oskarżonych środków karny w postaci przepadku na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych określonych w Postanowieniu o dowodach rzeczowych z dnia 5 sierpnia 2013 roku k 59 nr 1, 3, 5 i 6;

7. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz: adw. S. W. – Kancelaria Adwokacka w R., adw. K. M. – Kancelaria Adwokacka w R. oraz adw. P. M. – Kancelaria Adwokacka w R. kwoty po 1180,80 zł (jeden tysiąc sto osiemdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) wraz z podatkiem VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonym z urzędu;

8. zwolnił oskarżonych w całości od ponoszenia na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżyli obrońcy oskarżonych.

Obrońca W. W. zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze.

We wniesionym środku odwoławczym podniósł zarzut rażącej niewspółmierności surowości - kary orzeczonej wobec oskarżonego przez wymierzenie mu bezwzględnej kary pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy, w sytuacji gdy istniały okoliczności przemawiające za łagodniejszym wymiarem kary tj. wymierzeniem kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania w oparciu o treść art.60 § 3 k.k. takie jak: przyznanie się oskarżonego do zarzucanego mu czynu, złożenie wyjaśnień na podstawie których Sąd dokonał ustaleń faktycznych w sprawie (w tym ujawnienie wszystkich istotnych okoliczności dotyczących popełnienia przestępstwa i udziału pozostałych osób w nim uczestniczących a także wyrażenie skruchy).

Powołując się na powyższe - skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary w oparciu o art.60 § 3 k.k. i wymierzenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby.

Obrońca A. G. zaskarżył wyrok w pkt. I. W apelacji podniósł zarzuty obrazy przepisów prawa materialnego, tj. art.280 § 1 k.k. poprzez przyjęcie w opisie czynu, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona przestępstwa rozbój przez użycie przemocy i doprowadzenie do stanu bezbronności, w sytuacji, gdy doprowadzenie człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności w rozumieniu art.280 § 1 k.k. to zachowania, które nie polegają na użyciu przemocy wobec osoby oraz rażącą niewspółmierność kary, poprzez wymierzenie oskarżonemu kary trzech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji, gdy jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowa niekaralność, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa oraz jego zachowanie się po jego popełnieniu, a także okoliczność, iż jest on sprawcą młodocianym, uzasadniają wymierzenie kary pozbawienia wolności w znacznie niższym wymiarze, a ponadto poprzez niezastosowanie przy wymiarze kary art.60 § 2 i 6 pkt 3 k.k., w sytuacji gdy oskarżony A. G. w trakcie składania wyjaśnień przyznał się do winy, wskazał i rozpoznał w toku okazania drugiego sprawcę, M. M., oraz dokładnie opisał przebieg zdarzenia, podając informację o pobiciu pokrzywdzonego i kradzieży dokumentów.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu łagodniejszej kary pozbawienia wolności ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Obrońca M. M. zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze.

Skarżący wyrokowi zarzucił rażącą niewspółmierność orzeczonej kary w łącznym wymiarze 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której przyjęcie w ustalonym przez Sąd stanie faktycznym, jest wynikiem niedostatecznego uwzględnienia okoliczności korzystnych dla oskarżonego i przywiązania zbyt dużej wagi, w procesie określania

wymiaru kary, do zasad prewencji generalnej, podczas gdy sąd, wymierzając karę oskarżonemu, będącemu młodocianym, winien kierować się przede wszystkim tym aby go wychować.

Powołując się na powyższe autor apelacji domagał się zmiany wyroku:

1. w punkcie 1 poprzez wymierzenie oskarżonemu kary pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat,
2. w punkcie 3 poprzez wymierzenie oskarżonemu łącznej kary pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat 3.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Na wstępie stwierdzić należy, iż wywiedzione apelacje nie zasługują na uwzględnienie, a charakter podniesionych w nich zarzutów powoduje, że posiadają one status oczywiście bezzasadnych.

Z uwagi na fakt, że wniosek o sporządzenie pisemnych motywów wyroku złożył jedynie obrońca M. M. – Sąd Apelacyjny w oparciu o normę art. 457 § 2 kpk ograniczył niniejsze uzasadnienie do środka odwoławczego wywiedzonego przez ten podmiot.

Kontrola odwoławcza zaskarżonego orzeczenia nie wykazała, aby Sąd I instancji procedując w sprawie niniejszej dopuścił się uchybienia o jakim mowa we wniesionym środku odwoławczym.

Zarzut rażącej niewspółmierności kary, jako zarzut w kategorii ocen można podnieść jedynie wówczas, gdy kara nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, stając się w odczuciu społecznym karą niesprawiedliwą.

Nie sposób zatem przyjąć, że kara wobec określonego sprawcy jest karą niewspółmiernie surową w sytuacji, gdy sąd wymierzając karę uwzględnił wszystkie okoliczności wiążące się z poszczególnymi ustawowymi dyrektywami i wskaźnikami jej wymiaru, czyli wówczas, gdy granice swobodnego uznania sędziowskiego nie zostały przekroczone / por. wyrok SA w Poznaniu z 22 VI 1995r. II Akr 178/95 Prok. I Pr. 1996/2-3/25 /.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt sprawy niniejszej stwierdzić należy, iż Sąd Okręgowy zarówno określając wymiar kar pozbawienia wolności za przypisane oskarżonemu przestępstwa, jak i kształtując karę łączną – w sposób wolny od błędu ocenił wszelkie okoliczności posiadające wpływ na zastosowane instrumenty polityki karnej, a wynikające z unormowania zawartego w art. 53 § 1 i 2 kk.

Analiza zgromadzonych w sprawie niniejszej dowodów prowadzi do przekonania, że M. M. mimo młodego wieku - jest osobą o zaawansowanym poziomie demoralizacji.

Ilość czynów jakich dopuścił się oskarżony, brutalny sposób działania, motywacja /zasługująca na całkowitą dezaprobatę/, popełnienie przestępstwa rozboju wspólnie z innymi osobami, premedytacja oraz upór i determinacja w dążeniu do jego popełnienia, a wreszcie sposób życia oskarżonego przed popełnieniem czynów zabronionych / uprzednia karalność/ - optuje za przyjęciem, iż inkryminowane działania nie były wyłącznie incydentem w życiu relatywnie młodego sprawcy, stanowiącym wynik słabo ukształtowanej świadomości .

Poza sporem pozostaje, iż w stosunku do sprawcy młodocianego priorytet przed aspektem represyjnym kary winien mieć jej aspekt resocjalizacyjny, jednakże dotyczy to sprawców o określonych warunkach osobistych.

W odniesieniu do oskarżonego przyjąć należy, że postulowane przez skarżącego złagodzenie kary za przestępstwo przypisane w pkt. 1, obniżenie wymiaru kary łącznej, jak i warunkowe zawieszenie jej wykonania – w realiach sprawy niniejszej musi zostać uznane za chybione.

Uwzględnienie powyższych wniosków byłoby całkowicie nieuzasadnione nie tylko z uwagi na brak pozytywnej prognozy kryminologicznej, ale także z tej przyczyny iż nie czyniłoby zadość realizacji celów, jakie ustawodawca wiąże ze stosowaniem konkretnych rozwiązań w zakresie karania.

O ile dla sprawcy incydentalnego, który nigdy wcześniej nie naruszył porządku prawnego sam fakt prowadzenia przeciwko niemu postępowania karnego i orzeczenie kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania byłby wystarczającą dolegliwością z jednej strony; z drugiej zaś stanowiłby gwarancję przestrzegania przez sprawcę porządku prawnego – to zdaniem Sądu Apelacyjnego powyższe założenie nie może być odnoszone do osoby oskarżonego, zważywszy na względy wymienione na wstępie niniejszego uzasadnienia. W odniesieniu do jego osoby funkcja prewencyjna kary winna wyprzedzać jej funkcję resocjalizacyjną.

Orzeczenie kary pozbawienia wolności za czyn z pkt. 1 w niższym niż uczynił to Sąd I Instancji wymiarze - nie byłoby uzasadnione. W omawianej materii zaakcentować należy bardzo wysoki stopień społecznej szkodliwości czynu, skierowanego przeciw nie tylko przeciwko takim dobrom prawnym jak mienie czy wiarygodności dokumentów, ale także przeciwko dobru o charakterze priorytetowym jakim jest życie i zdrowie człowieka.

Słusznie podniósł Sąd I instancji, że stosowana przez oskarżonych wobec pokrzywdzonego przemoc znacznie przekroczyła stopień jej nasilenia umożliwiając dokonanie zaboru określonych przedmiotów; czyn charakteryzował niezwykle brutalny i bezwzględny sposób działania, ukierunkowany na nieuzasadnione okolicznościami pokrzywdzenie R. S..

Nie bez znaczenia dla kwestii wymiaru kary pozostaje także sygnalizowana na wstępie niniejszego uzasadnienia premedytacja i upór w dążeniu do popełnienia tego przestępstwa. Oskarżony, jako, że nie działał pod wpływem zamiaru nagłego - miał możliwości zweryfikowania decyzji o swym udziale w popełnieniu czynu zabronionego, jednakże nie tylko tego nie zaniechał, ale również wziął udział w dokładnym zaplanowaniu przestępstwa.

O rażącej niewspółmierności kary nie może być także mowy już choćby z uwagi na fakt, że w niewielkim stopniu przekracza ona dolny próg ustawowego zagrożenia za czyn z art. 280 § 1 kk.

Zbyt znaczną rangę autor apelacji przypisuje treściom zawartym w wywiadzie środowiskowym. Okoliczność, że w miejscu zamieszkania oskarżony nie podejmuje zachowań mogących podlegać negatywnej ocenie przez sąsiadów czy domowników – nie eliminuje zdecydowanie negatywnej charakterystyki jego zachowania będącego przedmiotem osądu w pkt. 1. Również fakt, że M. M. nie posiadał w rodzinie wzorców do naśladowania – nie może optować za wymierzeniem łagodniejszej kary. Poza sporem pozostaje bowiem, że miał on pełną świadomość bezprawności podjętego przez niego działania – i w tej materii kwestia ewentualnych zaniedbań wychowawczych posiada znaczenie całkowicie drugorzędne.

Konkludując zatem powyższe rozważania stwierdzić należy, iż tak złagodzenie kary pozbawienia wolności za czyn z pkt. 1 jak i zastosowanie instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej – eliminowałoby realizację celów, jakie w odniesieniu do osoby M. M. fakt ukarania winien zagwarantować.

Mając zatem na uwadze wszystkie podniesione okoliczności – Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji obrońcy oskarżonego, gdyż w świetle zgromadzonego materiału dowodowego zarzut rażącej niewspółmierności kary w zakresie czynu z pkt. I - nie jest zasadny.

Nie dopatrując się zatem przesłanek z art.439 § 1 kpk i art. 440 kpk oraz dzielając stanowisko Sądu I instancji w zakresie kwalifikacji prawnej przypisanemu oskarżonemu czynów – zaskarżony wyrok utrzymano w mocy, zaliczając na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności także po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji.

Orzeczenie w przedmiocie kosztów sądowych zostało oparte na art.618 § 1 pkt. 11 kpk, art.624 § 1 kpk i art.17 ust.1 ustawy z 23 VI 1973r. o opłatach w sprawach karnych /Dz. U. z 1983r. Nr 49 poz.223 – ze zm./

Oskarżony odbywa długoterminową karę pozbawienia wolności, nie posiada żadnych źródeł dochodu, co powoduje, że uiszczenie należności stanowiącej koszty sądowe byłoby dla niego zbyt uciążliwe.